

IX. fejezet,

melyben, sajnos, megverem az Unokát

Az Unoka úgy bukott rá a magyar nyelvre, mint kiéhezett kutya a jutalomfalatra. Az már tavasz végére kiderült, hogy mindent ért, de a nyár kezdetén már szóelemeket rakott össze, ragokat és képzőket ízlelgetett, lecsapott minden új, különös szóra, rímre, szóferdítésre, amelyekből ismétlést követelt, és szívósan gyakorolt. Érdeklődésének megfelelően első szavai nem az anyu, apu voltak, hanem a markoló, a dugattyú, valamint a teringgettét. Továbbá természetesen a cumikó. Nem kellett neki megtanítani, hogyan szólítson, már rég eldöntötte, hogy a nevemen. A névmásokkal is hamar tisztába jött, sokszor közvetlenül azután, hogy megérkeztem hozzá, élem állt, rám mutatott és közölte: „Ő elmegy.” Nem azért küldött el, mert nem kedvelt, személyes szimpátiáját számtalan módon kifejezte, a hajamat például olyan gyöngéden simogatta, mint senki, vagy talán csak Gönczi valamikor régen. De hamar rájött, hogy ha én megérkezem, a szülei hamarosan elmennek otthonról, én maradok vele, én fürdetem, én fektetem, ezt igyekezett megakadályozni egyelő-

re még szerény, de leleményesen használt szókincsével, ami legfőképp az autó- és motorsportokat ölelte fel. A nyár folyamán megtanulta a Budapest utcáin futó autómárkákat, és ha néha valami különleges példány bukkant fel, engem kérdezett, a legnagyobb zavarba hozva, mert érdeklődés hiányában utoljára a Trabantot ismertem fel. Később bepótoltam a mulasztást. Ma már, az Unokának hála, szinte minden autót felismerek, és kedvencem is lett, a Lamborghini, Unokának az Alfa Romeo. Később majd átvált a nagy kerekű autókra, az úgynevezett mountain truckokra, de ez még odébb van. Mindazonáltal séta közben nem az autók okozták az Unokának a legnagyobb élvezetet, hanem az, ha zajos, bűdös munkagépeket figyelhetett meg. Mivel a lányomékc utcáját éppen azon a nyáron aszfaltozták újra, időnként java részét álldogálással és bámulással töltöttük a forgalmas utcán, az esetek jó részében el sem jutottunk a Ligetig, hogy jó levegőt szívjunk.

Általában is körülményes volt az Unokával egyenletes tempóban előre haladni, noha magabiztosan tudott járni, de nem akaródzott neki. Meg-megállt, oldalazott, hirtelen irányt váltott, leguggolt, leült vagy négykézlábra ereszkedett az utcán, egyetlen sarok megtétele gyakran több órát vett igénybe, viszont az idő élménydúsán telt. Pedig akkor még el sem kezdődött az aszfaltbontás. Tovább bonyolította a helyzetet, hogy mindent megtapogatott, a szájába vett, megszagolt, mintha egy kiskutya lelke költözött volna belé. Többször Magdival együtt vittük a gyerekeket a játszótérre, így szembesültem a

ténnyel, hogy vannak gyerekek, akik képesek célirányosan haladni: Buxsi és Tücsi mentek Magdi két oldalán, mint két kis katonatiszt. Jókora fejmosást is kaptam Magditól, hogy túlságosan elkényeztettem az Unokát, nem irányíthatja az életünket egy egyéves gyerek, ha megyünk, akkor megyünk, és passz. Ezzel a nézettel csak részben tudtam azonosulni, hiszen nem volt igazából dolgunk, azért csatangoltunk az utcán, hogy elverjük az időt az Unoka testi-lelki épülésére. Ezt a célt egy markoló bámulása a szabad levegőn maximálisan teljesítette. Természetesen nekem is voltak korlátaim, így néha elfogyott a türelmem, ilyenkor felkaptam a kapálózó gyereket, hazavitem és lemostam, mivel ha velem sétált, mindig hihetetlenül elkoszolódott. A továbbiakban, ha Magdival közösen legeltettük a gyerekeket, nem reszkíroztam: a sportkocsival vágunk neki; de hiába volt rögzítve az Unoka, amint elértünk a markolókhöz, az ő határozott felszólítására meg kellett állnunk és néznünk az útépitést, ami őt annyira lebilincselte, mintha egy amerikai akciófilm peregne előtte 3D-ben, csak a pattogatott kukorica hiányzott a kezéből. Magdi ide vonatkozó véleményére most nem térnék ki, Magditól sok mindent elviseltem, mert szerettem, és a nyár végén az ő balatoni nyaralójukba voltunk hivatalosak, hogy együtt nyaraltassuk unokáinkat. Az volt a cél, hogy lányom és a férje egy év tömény gyerekezés után végre szabad emberekként töltsenek el pár napot. Számomra rejtélyes okból nem valamilyen vízpartra, hanem Berlinbe vették az irányt. Döntésükben szerintem az is szerepet játszott, hogy kellő tá-

volságra kerüljenek szerelmük cseperedő gyümölcsétől, ha bármi adódna, oldjam meg nélkűlük.

Lányom a rá jellemző részletes listát mellékelte, midőn rám hagyta az Unokát, amin a legkülönfélébb dolgok szerepeltek: a délelőtti és a délutáni fényvédők használata, a vitaminadagolás, az éjszakai és nappali pelenkahasználat, útmutatás arra, hogy melyik plüssállat alszik az Unokával ebéd után és melyik éjszaka, a gyümölcsök és Túró Rudik megosztása a reggeli, tízórai, és uzsonna-étkezések rendjében, a kötelezően elmondandó dalok, versek jegyzéke, a lázcsillapító szirup adagolása, valamint különböző orvosi telefonszámok vész esetére. Hosszas, patetikus búcsújelenet után a szülők elindultak a repülőtérrre, mi pedig a Déli pályaudvarra, hogy vonatra üljünk. Az Unoka még korántsem tudott annyit a vasútról, mint majd egy év múlva fog, még nem volt jelen életében Thomas, a gőzmozdony, de a vonaton nyomban teljes extázisba esett. Esze ágában sem volt megmaradni az ölemben, kúszott, mászott a földön, fölkapaszkodott az ablakhoz, majd vissza a földre, én természetesen utána, végül olyan mocskosan érkeztünk meg Magdihoz a Magyar Államvasutak nagyobb dicsőségére, mintha egy szénbányában tettünk volna látogatást.

Magdiék régi, de lakályos nyaralóját a Balaton egyik legszebb falujában, a vízre meredeken rázuhanó dombra települt Szepezden építtette orvos édesapja, valamikor a hatvanas években. Kertjük tele volt barackfákkal és virágokkal, a teraszról a Balatonra lehetett látni, a strand öt percre;

igaz, egy töredezett terméskő lépcső vezetett a vízhez, de a gyerekek a lépcsőn való le- és fölkapaszzkodást külön élvezték, így minden adott volt egy békebeli balatoni nyaraláshoz. Hamar rájöttem, hogy a „békebeli”-t és a „nyaralás”-t el lehet felejteni, a három gyerek strandoltatása, mulattatása, táplálása, testi épségük folyamatos óvása leszívta minden erőnket, még az igen állóképes Magdiét is. Esténként csak kókadoztunk a teraszon, füleltük a gyerekek felől érkező zajokat, a tücsökciripelést, és totálisan felhagyunk a világ értelmezésének erőltetésével; hanyagoltuk a politikát, nem írtunk, nem olvastunk, életünket kizárólag a pelenkák, pépes ételek, homokozóvdörök, felszárított könnyek, bekötözésre váró horzsolások, sérülések töltötték ki.

– Kicsit eltompultatok – jegyezte meg Laura, aki Nellivel leruccant hozzánk két napra. Laura tele volt energiával: „Olyan jó lenne egy kicsit élni! Élni!” – ez volt a terve a balatoni hétvégére, tehát ők napoztak, úszkáltak, fagyiztak, nézték a pasikat (Laura) vagy a hasukat (Nelli), és kellő távolságot tartottak tőlünk, akik folyamatosan futkostunk a három izgó-mozgó kisgyerek körül; hátrítottuk a vészhelyzeteket, cseréltük a pelenkát, adagoltuk az enni- és innivalót (Magdi), kerestük a cumikót (én), csitítottuk az indulatokat, ami fel-felszikkasztott a már óvodás korú Buksi és az egyre erősödő Unoka között. A korkülönbségből adódóan többnyire az Unoka húzta a rövidebbet, tőle vettek el lapátot, autót, őt lökték le a hintáról, de neki is megvoltak a fegyverei: visszarúgott és üvöltött.

– Jövő nyáron már én is veletek nyaraltatom a kicsit – mondta Nelli ábrándosan, mire mi megborzadtunk Magdival. Már az első nap délutánján Laurának kezdett az agyára menni a gyerektéma, úgy nyilatkozott, hogy reméli, a lányai nem kapkodják el a gyerekvállalást, mert ő még szeretne kicsit élni, majd engem kezdett piszkálni:

– Mi van a Gönczivel?

Már százszor elmondtam neki, hogy Göncziről beszélni sem érdemes, ő egy fantom, egy lidérc, nem e világi lény, nem érett felnőtt, megmaradt annak az infantilis kamasznak, aki már akkor is az agyamra ment, amikor még valóban kamaszok voltunk, és az egyetlen pozitív hozadéka felbukkanásának, hogy sikerült véglegesen leválnom Tiborról. Azt el sem árultam, hogy a nyár folyamán Gönczi két napot Pesten töltött, mindenáron rá akart venni, hogy tartsak vele Ausztráliába.

– Hogy mehetnék el?

– Repülővel.

– De nekem itt az életem. A munkám. A gyerekeim. Egyáltalán, mihez lehet kezdeni Ausztráliában?

– Gyáva vagy! Mindig is gyáva voltál – vágta hozzám. Már az első nap súlyosan összevesztünk, a második nap rémálom volt, azóta nem írt, de már nem is vártam tőle levelet.

Ezt az epizódot átugorva kifejtettem Laurának, hogy Gönczi már nem érdekel, remekül vagyok, haladok a könyvemmel, szeretem a családomat, a barátaimat, abszolút kiegyensúlyozott életet élek, Londonban is voltam, ahol eltöltöttem pár tar-

talmas napot a fiamékkal, képtárakat és pubokat látogattam, most naponta úszom a Balatonban, mindez együttvéve még több is talán, mint amit az ember az én koromban elvárhat.

Láttam, hogy Laura vitába akar szállni velem, de ekkor az Unoka a segítségemre sietett, felsírt délutáni álmából, én pedig teljes nagyanyai vértetben szaladtam, hogy visszaaltassam. Az Unoka a heverőn pihent, lefeküdtem mellé egy hálósákra, az egyik kezét betette a kezembe, a másikkal a hajamat kezdte birizgálni, bódító volt a délutáni forróság a lesötétített szobában. Az Unoka hamarosan szép egyenletesen szuszogott, és én követtem a példáját. Félálomban halottam a teraszról beszűrődő hangokat, barátnőim beszélgetését, kuncogását, de ennyi elég is volt, nem kíváncsi voltam ki hozzájuk, jó volt az Unoka mellett a hálósákon. Az Unoka simogatni kezdte az arcom, lám, mégis van pasim, a lehető legkitűnőbb példány, körülbelül ez volt az utolsó gondolatom, mielőtt elaludtam.

Estére helyreállt a világ rendje, befutottak a férjek, véget ért a nőkből és gyerekekből álló csonka, kicsit lusta, engedékeny, nő- és babaszagú életünk, mintha legalábbis háború lett volna, a férfiak a távoli fronton, így nem kellett törődni a külsőnkkel, a házzal, a gyerekeket kivéve egyáltalán semmivel, nyugodtan punnyadhattunk. Gyuri, Magdi férje hozta le kocsival Árpit Nelinek, Pétert Laurának, és egy gyerekkori barátját, mint később kiderült, személy szerint nekem, mivel nekem nem volt férjem. Igaz, Nelinek sem volt, ugyanis önérzézetesen bejelentették: Árpival úgy döntöttek, egyelőre

nem házasodnak össze, majd csak pár év múlva, hogy születendő gyermekük is jelen lehessen az esküvőn. Magdi erre vágott egy grimaszt, de ezt csak mi láttuk, mert Nelli és Áрпи tökéletesen el voltak merülve egymásban.

A férfiak felforgatták a női világot: fociztak, söröztek, harsányan tréfálkoztak a gyerekekkel, tüzet raktak a kertben, és húst sütöttek roston. Remekül kiegészítették egymást: Áрпи vezényelte a sportokat, Péter a főzést, Gyuri pedig ellátta őket tanácsokkal. Az ismeretlen barát csendben hasznosította magát. A kicsik viselkedése is megváltozott; kevesebb lett a hiszti, a nyávogás, olyan vidám és helyes gyerekek lettek, amilyeneket a valós tényeket tökéletesen elferdítő filmekben szoktunk látni, vagy még inkább reklámokban. Úgy látszik, a gyerekek nem feministák, szükségük van férfira.

A gyanú, hogy Gyuri bizonyos mértékig nekem szállította le a barátját, késő este nyert bizonyosságot. A gyerekek már aludni tértek, a férfiak eloltották a tüzet, kint üldögtünk a teraszon a roston sült húсок romjai fölött. Még mindig langyos volt a levegő, virágillat áradt és elkeveredett a közeli víz szagával; a nemrég elfogyasztott ízletes vacsora és a fűszeres helyi bor hatására békét kötöttem a világgal, eltelt a szívem hálával, hogy itt lehetek a barátaimmal ezen a varázslatos teraszon. Úgy éreztem, illik valahogy meghálálni Magdinak a vendéglátást, ezért az este egy pontján összeszedtem a tányérokat, poharakat, tálcákat, és bementem mosogatni. Csakhamar az ismeretlen vendég bukkant fel a konyhában, adogatta a tányérokat a kezem alá, majd amikor elfogytak,

szakszerűen törülgetni kezdte őket. Most néztem meg alaposabban, de nem találtam túlságosan vonzónak: erősen kopaszodott homloktól a fejtető irányába, kétoldalt az őszes sörte nem árulta el, szőke lehetett-e vagy barna, amikor a hajának még volt színe. Az enyhe pocak barátságosnak tűnt ugyan, de a borosta kedvem ellen való volt, általában véve egy leharcolt, öregedő férfi állt előttem, rémálmaimban sem merült fel, hogy egyidősek vagyunk, és hogy kimondottan miattam jött. Pedig, mint később kiderült, minkét esetben ez volt az igazság. Magdi áthaladt a konyhán, és lazán, ugyanakkor némi önelégültséggel odavetette:

– Éreztem, hogy jól fogtok együtt mosogatni.

Ekkor kezdtem gyanakodni. Azt sem tudtam, kicsoda-micsoda ez a férfi, de nem is érdekelt, megvolt a magam problémája, mert kaptam egy sms-t Gönczitől, amelyben arról értesített, hogy az ősszel megint jön Pestre, és végre döntsem már el! Mit? Mit döntsek el? – rágódtam magamban. A kopaszodó úr még akkurátusan fel is söpört, miközben folyamatosan a balatoni halakról értekezett, ami nálam nem jött be, mivel jól fejlett halfóbiám van, semmit nem eszem, ami vízi eredetű, lett légyen az folyóból, tóból vagy tengerből való. Ezt végül közöltem is mosogatótársammal, aki felhagyott a téma erőltetésével. Kint a teraszon Péter elővette a gitárját, és szerencsére nem a saját szerzeményeit kezdte játszani, hanem ősrégi örökzöldeket. Összenéztünk a kopaszsal, ekkor tűnt fel, hogy kék a szeme. Kimentünk a teraszra, én beültem Laura és Nelli közé, jó volt velük énekelgetni

régi-régi dalokat, a legjobban a *Hey Jude!* ment a társaságnak. Az a lány, meleg levegő vett körül minket, ami csak a forró nappalok éjszakáin, közvetlenül a vízparton ilyen balzsamos. Előttünk ott volt a tó, a hold ezüstös fénnel vont a be, pár apró fénypont villódzott a távolban. A fiúk feléledtek, úgy döntöttek, lemennek fürdeni. Magdi nem akart eltávolodni az unokáitól, Laurának esze ágában sem volt bevizezni magát és a hosszú haját, a lába is fájt, bár erről nem volt hajlandó tudomást venni. Nelli az állapotára hivatkozva mentette ki magát, nekem viszont tetszett az ötlet, velük tartottam. Lebotorkáltunk a terméskő lépcsőkön, átvágtunk a vasúti síneken, és ott locsogott előttünk a sötét víz. Árpi váratlanul elkurjantotta magát:

– Le a gatyákkal! Az ilyen nyári éjszakán meztelenül kell fürdeni!

A felszólítást tett követte, a fiúk vetkőzni kezdtek. Az ezüstös derengésben csak a körvonalait láttam, ahogy végigfutnak a stégen, és becsobbannak a vízbe. Feltűnt, hogy mosogatótársam, akiről ez idáig csak annyi derült ki, hogy szenvedélyes horgász, korát meghazudtolóan jól néz ki, igaz, hátulról és sötétben. Hallottam, ahogy fröcskölődnek, egymásra ugrálnak; nagyobb hancúrt csaptak, mint Buksi és az Unoka a legvadabb állapotukban.

Tapasztalatból tudtam, hogy az éjszakai tó vize ilyenkor selymesen simogató, erős kísértésbe estem. Mert nagymama vagyok, attól még úszkálhatok meztelenül, döntöttem el, majd hirtelen mozdulattal én is kibújtam a fürdőruhából.

A meztelen fürdésre anyósom, a sok tekintetben szabad szellemű Nagyfi biztatott egy közös nyaralás alkalmával, mondván, hogy semmihez sem fogható finom érzés póre testtel elmerülni egy tóban, akadálytalanul eggyé válni a vízzel. A víz langyosabb volt, mint a levegő, ahogy belemerültem, befogadott, mint az anyaöl. Nyílt szét előttem az olajsima víz, csak úsztam, úsztam, egyre beljebb, gyorsan távolodva a parttól. Amikor hátranéztem, a derengő fényben látszott a falu magaslaton álló temploma, a házak körvonalai, láttam, hogy Péter, Gyuri és Árpi kint ugrálnak a stégnél, csak a kopaszodó ismeretlen tartott velem, pár tempóval lemaradva úszott mögöttem. Nem közelített, nem maradt le, csak jött és jött az én tempóhoz igazodva, úgy éreztem, ha reggelig úszom, reggelig jön a nyomomban. Egy idő múlva már olyan messzire kerültünk a parttól, mintha a tó közepén járnánk, pedig erről szó sem volt, nagyobb a Balaton annál. Hanyatt feküdtem, bámultam a távolból parányinak tűnő templom körvonalaival, a csillagokat, ő is így tett, azután kiúsztuk a partra. Kint szemérmesen magunkra terítettük a kikészített törülközőket, és szótlanul, az éjszaka neszeitől kísérvé baktattunk fel a lépcsőkön.

Ahogy visszatértünk a házba, lezuhanyoztam, megszáritottam a hajam, azután kimentem a teraszra, de kopasz úszótársam már eltűnt, ahogy a többi férfi is, csak Laura és Magdi tartottak ki, meg az utolsó, megkezdett üveg bor.

– Na? – nézett rám Magdi.

– Mit na?

– Ugye, milyen helyes...

Majd válaszra sem várva elmesélte, hogy az ismeretlen kopasz a férjének volt általános iskolai osztálytársa, azóta is barátja, gyerekorvos, kitűnően látja el Buksit és Tücsikét is, a felesége két éve meghalt, azóta ők pátyolgatják – mindezt egy szuszra hadarta el.

– Ez így nem megy – mondtam körülbelül abban a tónusban, ahogy a lányom szokta nekem mondani: „Anyu ne már...”.

– Mi?

– Hogy ti kitaláljátok. A hátunk mögött. Ehhez túl öregek vagyunk. De azért kösz.

– Jó a segge... – kapcsolódott be Laura. – Remélem, megnézted, ha már meztelenül fürödtetek.

– Nem néztem meg – füllentettem. – Tök sötét volt.

– Taekwondozik – mondta Magdi. – És teniszezik Gyurival – tette hozzá, majd lemondóan legyintett, és ő is aludni tért.

Másnap még lementünk a partra, a kopasz Gyerekdoki rám se nézett, nyilván nem jöttem be neki, de a gyerekekkel sokat játszott, dobálta őket a vízbe, így alkalmam nyílt megbizonyosodni, hogy valóban izmos, formás hátsója van. A búcsúzásnál odaadta a névjegyét, majd beült Árpi mellé a kocsiba, és elövelt egy újságot.

A balatoni kiruccanás után leadtam az Unokát a szüleinek, akik úgy ölelték magukhoz a kicsit, mintha éppen egy feldühödött oroszán torkából rántották volna vissza. Rám